

I. DISPOSICIONS GENERALS**MINISTERI D'EDUCACIÓ**

2541 *Reial decret 99/2011, de 28 de gener, pel qual es regulen els ensenyaments oficials de doctorat.*

La Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, en la seva nova redacció que en fa la Llei orgànica 4/2007, de 12 d'abril, per la qual es modifica l'anterior, defineix l'estructura dels ensenyaments universitaris en tres cicles: grau, màster i doctorat. Els estudis de doctorat, corresponents al tercer cicle, condueixen a l'obtenció del títol oficial de doctor o doctora, de caràcter oficial i validesa en tot el territori nacional. Segons estableix la Llei esmentada, els estudis de doctorat s'han d'organitzar i s'han de realitzar en la forma que determinin els Estatuts de les universitats, d'acord amb els criteris que aprovi el Govern per a l'obtenció del títol de doctor, amb l'informe previ del Consell d'Universitats.

El desenvolupament del tercer cicle dins de la construcció de l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) ha de tenir present les noves bases de l'Agenda Revisada de Lisboa, així com la construcció de l'Espai Europeu de Recerca (EEI) i els objectius traçats per a aquest en el Llibre verd de 2007. D'aquesta manera, el doctorat ha de jugar un paper fonamental com a intersecció entre l'EEES i l'EEI, els dos pilars fonamentals de la societat basada en el coneixement. La recerca ha de tenir una importància clara com a part integral de l'educació superior universitària i la mobilitat ha de ser valorada tant en l'etapa doctoral com postdoctoral, com a peça essencial en la formació de joves investigadors.

El procés del canvi del model productiu cap a una economia sostenible necessita els doctors com a actors principals de la societat en la generació, transferència i adequació de l'R+D+i. Els doctors han de jugar un paper essencial en totes les institucions implicades en la innovació i la recerca, de manera que liderin el transvasament des del coneixement fins al benestar de la societat.

Des del punt de vista europeu, des del comunicat de Berlín el 2003, fins a l'últim comunicat de Lovaina el 2009, els ministres europeus responsables de l'educació superior han anat avançant en el desenvolupament dels aspectes que han de caracteritzar un programa de doctorat en el marc dels espais europeus d'educació superior i recerca. De la mateixa manera, les diferents trobades i activitats de l'European University Association (EUA) han realitzat un conjunt d'estudis i recomanacions per al desenvolupament dels programes de doctorat.

En el comunicat de Berlín (2003) es tracta, dins de les accions addicionals, el paper del doctorat en la relació entre l'EEES i l'EEI. El procés de concreció del doctorat com a tercer cicle es percep de forma clara a partir del projecte pilot «Doctoral Programmes for the European Knowledge Society» promogut per l'European University Association (EUA) que és utilitzat de base del comunicat de la Conferència de Bergen (2005), on s'estableix definitivament el doctorat com a tercer cicle dels estudis europeus, diferenciat del màster. En aquest comunicat els ministres europeus responsables de l'educació superior destaquen la importància de l'educació superior universitària en la millora de l'R+D+i i la importància de la recerca en el suport de la funció docent universitària, tot això per millorar el desenvolupament econòmic i cultural de les nostres societats, així com de manera fonamental defensar el seu paper com a element de cohesió social. El component fonamental de la formació doctoral és l'avenç del coneixement científic a través de la «recerca original». A més, es considera que en aquest tercer cicle els participants en programes de doctorat no són només estudiants sinó investigadors en formació. Amb això s'enllaça en aquest moment del procés de Bolonya la formació doctoral, la carrera investigadora i la transmissió del coneixement a la societat.

La reunió seminari realitzada a Salzburg el febrer de 2005 confecciona un conjunt de 10 recomanacions o principis per al desenvolupament futur dels programes de doctorat dels diferents països.

Els drets dels doctorands com a investigadors en formació es recullen en les bases descrites en la Carta europea de l'investigador i en el Codi de conducta per a la contractació d'investigadors de març de 2005, àmpliament acceptats a Europa per part de les universitats.

Espanya, com a membre actiu dels processos conduents a la creació i desenvolupament d'un Espai Europeu del Coneixement, ha anat incorporant les reformes legislatives que han permès consolidar una oferta d'ensenyaments concorde amb als principis de l'EEES. De la mateixa manera s'ha avançat en la regulació de la figura de l'investigador en formació, a través de l'Estatut del personal investigador en formació, aprovat pel Reial decret 63/2006, de 27 de gener.

Així mateix, en un procés viu que continua precisant i aprofundint els elements conduents a fer d'Europa un espai basat en el coneixement, atractiu, obert i cooperatiu amb altres regions del món, amb una oferta formativa d'alta qualitat en docència i recerca, és necessari seguir avançant especialment en el doctorat com a element fonamental de trobada entre l'EEES i l'EEI i el suport per buscar nous motors de creixement sostenibles. El procés europeu ha assolit bastant notorietat internacional atès que una de les seves principals conseqüències és assolir una definició clara de l'estàndard de competències, exigències i contribució a la societat d'un doctor en el marc nacional i europeu. D'aquesta manera, es defineix amb claredat la missió dels doctors en la nova societat del coneixement, fet que ha de redundar en el reconeixement professional i prestigi social, la idoneïtat en les perspectives laborals i en les seves aportacions al nou model de creixement.

Les estratègies institucionals en material d'R+D+i de les universitats han de tenir el doctorat en el centre de les seves actuacions, i han de permetre una àmplia flexibilitat i autonomia, però a la vegada han d'assolir altes cotes de qualitat, internacionalització, innovació, reconeixement i mobilitat.

La formació d'investigadors és, en aquests moments, un element clau d'una societat basada en el coneixement. El reconeixement social de les capacitats adquirides en aquesta etapa formativa, la necessitat d'incrementar substancialment el nombre de persones amb competència en recerca i innovació i l'impuls a la seva influència i ocupació tant dins com fora dels àmbits acadèmics és un dels principals desafiaments espanyols i europeus. Els documents europeus també destaquen la necessitat d'impulsar l'R+D+i en tots els sectors socials particularment mitjançant la col·laboració en el doctorat d'indústries i empreses, amb la finalitat que juguin un paper substancial en les seves estratègies d'innovació i futur.

Les especials característiques dels estudis de doctorat i la varietat de necessitats i mètodes de formació investigadora dels diferents àmbits del coneixement aconsellen un alt grau de flexibilitat en la regulació d'aquests estudis. D'aquesta manera es promou un model de formació doctoral amb base a la universitat però integradora de la col·laboració d'altres organismes, entitats i institucions implicades en l'R+D+i tant nacional com internacional, en el qual les escoles de doctorat, la creació de les quals es preveu en la present norma, estan convocades a jugar un paper essencial.

En aquest àmbit de col·laboració, ha de correspondre un especial protagonisme als organismes públics de recerca com a institucions de caràcter públic i àmbit nacional que, juntament amb les universitats, formen el nucli bàsic del sistema públic de recerca científica i desenvolupament tecnològic espanyol. L'experiència acumulada, especialment amb el Consell Superior de Recerques Científiques, parla dels enormes beneficis esperats d'una col·laboració equilibrada per a la formació d'investigadors i doctors.

Així mateix, s'ha de fer esment al no menys important paper que han de dur a terme les altres institucions que canalitzen la recerca a la seva plasmació en la societat, com són empreses, hospitals, fundacions, etc., que s'han de convertir en actors i aliats en la formació doctoral i després en la inclusió dels doctors en les seves actuacions quotidianes.

De conformitat amb les recomanacions europees, és determinant emfatitzar l'important, adequat i necessari paper de la supervisió i el seguiment de les activitats doctorals, en termes dels objectius dels programes de doctorat i de les escoles de doctorat. Encara que s'emfatitzen les responsabilitats personals en aquest aspecte, són compartides per les mateixes institucions que gestionen el programa, a través de les corresponents comissions acadèmiques, i, si s'escau, per les escoles de doctorat a través de diversos mecanismes.

D'acord amb tot el que s'exposa, aquest Reial decret persegueix l'objectiu de col·laborar en la formació dels qui han de liderar i cooperar en el transvasament del coneixement cap al benestar de la societat, coordinadament amb la incorporació de les principals recomanacions sorgides dels diferents fòrums europeus i internacionals. Totes elles es refereixen a l'estructura i l'organització de doctorat, les competències a adquirir, les condicions d'accés i el desenvolupament de la carrera investigadora en la seva etapa inicial, el fonamental paper de la supervisió i tutela de la formació investigadora, la inserció d'aquesta formació en un ambient investigador que incentivi la comunicació i la creativitat, la internacionalització i mobilitat essencials en aquest tipus d'estudis i l'avaluació i l'acreditació de la qualitat com a referència per al seu reconeixement i atractiu internacional.

De conformitat amb això la present norma preveu la creació d'escoles de doctorat i estableix comissions acadèmiques dels programes de doctorat, així com la figura del coordinador del programa. Introdueix com a novetat el document d'activitats del doctorand preveient un règim de supervisió i seguiment d'aquest i estableix per primera vegada un termini màxim de durada dels estudis de doctorat amb la possibilitat de dedicació a temps parcial i a temps complet.

D'altra banda la nova ordenació estableix una regulació d'aquests ensenyaments, que propicia una més clara distinció entre el segon cicle d'estudis universitaris, de màster, i el tercer, de doctorat, i determina així mateix els criteris específics per a la verificació i avaluació dels programes de doctorat.

Entre les principals novetats s'inclou així mateix la previsió que els tribunals encarregats d'avaluar les tesis doctorals han d'estar conformats en la seva majoria per doctors externs a la universitat i a les institucions col·laboradores. També es recullen aspectes relatius a la protecció de dades confidencials i garanties d'eventuals patents dels treballs de recerca i s'estableix la possibilitat d'incloure en el títol la menció de «doctor internacional».

El caràcter bàsic d'aquesta norma reglamentària es justifica, conforme a la doctrina del Tribunal Constitucional, en la mateixa naturalesa de la matèria regulada, que constitueix un complement indispensable per assegurar la completa ordenació dels ensenyaments universitaris oficials establerta mitjançant el Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, modificat pel Reial decret 861/2010, de 2 de juliol.

D'aquesta manera, la regulació dels ensenyaments oficials de doctorat emesa en aquest Reial decret resulta, per la naturalesa de la matèria i d'acord amb la doctrina del Tribunal Constitucional, complement necessari per garantir la consecució de la finalitat objectiva a què respon la competència estatal, sense que aquest compliment sigui un obstacle a l'exercici de les competències de desplegament normatiu que corresponen a les comunitats autònomes.

D'aquest Reial decret n'han emès informe el Consell d'Universitats, la Conferència General de Política Universitària i el Ministeri de Política Territorial.

En virtut d'això, a proposta del ministre d'Educació, amb l'aprovació prèvia de la vicepresidenta primera del Govern i ministra de la Presidència, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 28 de gener de 2011,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte.*

El present Reial decret té per objecte regular l'organització dels estudis de doctorat corresponents al tercer cicle dels ensenyaments universitaris oficials conduents a l'obtenció del títol de doctor o doctora, que té caràcter oficial i validesa a tot el territori nacional.

Article 2. *Definicions.*

1. S'entén per doctorat el tercer cicle d'estudis universitaris oficials, conduent a l'adquisició de les competències i habilitats relacionades amb la recerca científica de qualitat.
2. Es denomina programa de doctorat un conjunt d'activitats conduents a l'adquisició de les competències i habilitats necessàries per a l'obtenció del títol de doctor. Aquest programa té per objecte el desenvolupament dels diferents aspectes formatius del doctorand i ha d'establir els procediments i les línies de recerca per al desenvolupament de tesis doctorals.
3. Té la consideració de doctorand el qui, amb la prèvia acreditació dels requisits establerts en el present Reial decret, ha estat admès a un programa de doctorat i s'hi ha matriculat.
4. S'entén per escola de doctorat la unitat creada per una o diverses universitats i en possible col·laboració amb altres organismes, centres, institucions i entitats amb activitats d'R+D+i, nacionals o estrangeres, que té per objecte fonamental l'organització dins del seu àmbit de gestió del doctorat, en una o diverses branques de coneixement o amb caràcter interdisciplinari.
5. S'entén per document d'activitats del doctorand el registre individualitzat de control de les dites activitats, materialitzat en el corresponent suport, que ha de ser regularment revisat pel tutor i el director de tesi i avaluat per la comissió acadèmica responsable del programa de doctorat a què es refereix l'article 8.3.
6. El director de tesi és el màxim responsable en la conducció del conjunt de les tasques de recerca del doctorand, en els termes que preveu l'article 12 d'aquesta norma.
7. El tutor és el responsable de l'adequació de la formació i de l'activitat investigadora als principis dels programes i, si s'escau, de les escoles de doctorat.
8. La comissió acadèmica de cada programa és la responsable de la seva definició, actualització, qualitat i coordinació, així com del progrés de la recerca i de la formació i de l'autorització de la presentació de tesi de cada doctorand del programa.

Article 3. *Estructura.*

1. Els estudis de doctorat s'organitzen a través de programes, de la manera que determinin els Estatuts de les universitats i d'acord amb els criteris que estableix el present Reial decret. Aquests estudis finalitzen en tot cas amb l'elaboració i defensa d'una tesi doctoral que incorpori resultats originals de recerca.

2. La durada dels estudis de doctorat és d'un màxim de tres anys, a temps complet, a comptar de l'admissió del doctorand al programa fins a la presentació de la tesi doctoral.

No obstant això, i amb la prèvia autorització de la comissió acadèmica responsable del programa, es poden realitzar estudis de doctorat a temps parcial. En aquest cas aquests estudis poden tenir una durada màxima de cinc anys des de l'admissió al programa fins a la presentació de la tesi doctoral.

Si, transcorregut l'esmentat termini de tres anys, no s'ha presentat la sol·licitud de dipòsit de la tesi, la comissió responsable del programa pot autoritzar la pròrroga d'aquest termini per un any més que, excepcionalment, es podria ampliar per un altre any addicional, en les condicions que s'hagin establert en el corresponent programa de doctorat. En el cas d'estudis a temps parcial la pròrroga es pot autoritzar per dos anys més que, així mateix, excepcionalment, es podria ampliar per un altre any addicional.

Als efectes del còmput del període anterior no es tenen en compte les baixes per malaltia, embaràs o qualsevol altra causa prevista per la normativa vigent.

Així mateix, el doctorand pot sol·licitar la seva baixa temporal en el programa per un període màxim d'un any, ampliable fins a un any més. Aquesta sol·licitud ha de ser dirigida a la comissió acadèmica responsable del programa i justificada davant d'aquesta, que s'ha de pronunciar sobre la procedència d'accedir al que sol·licita el doctorand.

Article 4. *Organització de la formació doctoral.*

1. Els programes de doctorat han d'incloure aspectes organitzats de formació investigadora que no requereixen la seva estructuració en crèdits ECTS i han de comprendre

tant formació transversal com específica de l'àmbit de cada programa, si bé en tot cas l'activitat essencial del doctorand és la investigadora.

2. L'organització d'aquesta formació i els procediments per al seu control s'han d'expressar en la memòria per a la verificació dels programes de doctorat inclosa a l'annex I d'aquesta norma i han de formar part de la posterior avaluació als efectes de la renovació de l'acreditació dels programes esmentats.

3. Les activitats de formació realitzades pel doctorand es recullen en el document d'activitats a què es refereix l'article 2.5.

Article 5. *Competències que ha d'adquirir el doctorand.*

1. Els estudis de doctorat han de garantir, com a mínim, l'adquisició per part del doctorand de les competències bàsiques següents, així com les altres que figurin en el Marc espanyol de qualificacions per a l'educació superior:

a) Comprensió sistemàtica d'un camp d'estudi i domini de les habilitats i mètodes de recerca relacionats amb el camp esmentat.

b) Capacitat de concebre, dissenyar o crear, posar en pràctica i adoptar un procés substancial de recerca o creació.

c) Capacitat per contribuir a l'ampliació de les fronteres del coneixement a través d'una recerca original.

d) Capacitat de realitzar una anàlisi crítica i d'avaluació i síntesi d'idees noves i complexes.

e) Capacitat de comunicació amb la comunitat acadèmica i científica i amb la societat en general quant als seus àmbits de coneixement en els modes i idiomes d'ús habitual en la seva comunitat científica internacional.

f) Capacitat de fomentar, en contextos acadèmics i professionals, l'avenç científic, tecnològic, social, artístic o cultural dins d'una societat basada en el coneixement.

2. Així mateix, l'obtenció del títol de doctor ha de proporcionar una alta capacitat professional en àmbits diversos, especialment en els que requereixen creativitat i innovació. Els doctors han adquirit, almenys, les següents capacitats i destreses personals per a:

a) Desenvolupar-se en contextos en què hi ha poca informació específica.

b) Trobar les preguntes clau que és necessari respondre per resoldre un problema complex.

c) Dissenyar, crear, dur a terme i emprendre projectes nous i innovadors en el seu àmbit de coneixement.

d) Treballar tant en equip com de manera autònoma en un context internacional o multidisciplinari.

e) Integrar coneixements, enfrontar-se a la complexitat i formular judicis amb informació limitada.

f) La crítica i defensa intel·lectual de solucions.

Article 6. *Requisits d'accés al doctorat.*

1. Amb caràcter general, per a l'accés a un programa oficial de doctorat és necessari estar en possessió dels títols oficials espanyols de grau, o equivalent, i de màster universitari.

2. Així mateix hi poden accedir els qui estiguin en algun dels supòsits següents:

a) Estar en possessió d'un títol universitari oficial espanyol, o d'un altre país integrant de l'Espai Europeu d'Educació Superior, que habiliti per a l'accés a màster d'acord amb el que estableix l'article 16 del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, i haver superat un mínim de 300 crèdits ECTS en el conjunt d'estudis universitaris oficials, dels quals, almenys 60, han de ser de nivell de màster.

b) Estar en possessió d'un títol oficial espanyol de graduat o graduada, la durada del qual, conforme a normes de dret comunitari, sigui d'almenys 300 crèdits ECTS. Aquests

titulats han de cursar amb caràcter obligatori els complements de formació a què es refereix l'article 7.2 d'aquesta norma, llevat que el pla d'estudis del corresponent títol de grau inclogui crèdits de formació en recerca, equivalents en valor formatiu als crèdits en recerca procedents d'estudis de màster.

c) Els titulats universitaris que, amb la prèvia obtenció de plaça en formació en la corresponent prova d'accés a places de formació sanitària especialitzada, hagin superat amb avaluació positiva almenys dos anys de formació d'un programa per a l'obtenció del títol oficial d'alguna de les especialitats en ciències de la salut.

d) Estar en possessió d'un títol obtingut conforme a sistemes educatius estrangers, sense necessitat de la seva homologació, amb la prèvia comprovació de la universitat que aquest acredita un nivell de formació equivalent a la del títol oficial espanyol de màster universitari i que faculta en el país expedidor del títol per a l'accés a estudis de doctorat. Aquesta admissió no implica, en cap cas, l'homologació del títol previ del qual estigui en possessió l'interessat ni el seu reconeixement a altres efectes que el de l'accés a ensenyaments de doctorat.

e) Estar en possessió d'un altre títol espanyol de doctor obtingut conforme a anteriors ordenacions universitàries.

Article 7. *Criteris d'admissió.*

1. Les universitats, a través de les comissions acadèmiques a què es refereix l'article 8.3 d'aquest Reial decret, poden establir requisits i criteris addicionals per a la selecció i admissió dels estudiants a un programa de doctorat concret.

2. L'admissió als programes de doctorat pot incloure l'exigència de complements de formació específics.

Aquests complements de formació específica tenen, als efectes de preus públics i de concessió de beques i ajudes a l'estudi, la consideració de formació de nivell de doctorat i el seu desenvolupament no computa a efectes del límit establert a l'article 3.2.

3. Els requisits i criteris d'admissió a què es refereix l'apartat u, així com el disseny dels complements de formació a què es refereix l'apartat dos, s'han de fer constar en la memòria de verificació a què es refereix l'article 10.2.

4. Els sistemes i procediments d'admissió que estableixin les universitats han d'incloure, en el cas d'estudiants amb necessitats educatives especials derivades de la discapacitat, els serveis de suport i assessorament adequats, que han d'avaluar la necessitat de possibles adaptacions curriculars, itineraris o estudis alternatius.

Article 8. *Programes de doctorat.*

1. La universitat, d'acord amb el que estableixi la seva normativa, ha de definir la seva estratègia en matèria de recerca i de formació doctoral, que s'ha d'articular a través de programes de doctorat duts a terme en escoles de doctorat o en les seves altres unitats competents en matèria de recerca, d'acord amb el que estableixen els Estatuts de la universitat, els respectius convenis de col·laboració i aquest Reial decret.

2. Aquesta estratègia ha de disposar preferentment d'aliats externs per a la seva posada en marxa en virtut de complementaritats, compartició d'excel·lència o sinergies amb les estratègies d'R+D+i d'altres institucions. En aquest sentit, els programes de doctorat es poden portar a terme de manera conjunta entre diverses universitats i disposar de la col·laboració, expressada mitjançant un conveni, d'altres organismes, centres, institucions i entitats amb activitats d'R+D+i, públics o privats, nacionals o estrangers.

3. En el marc de l'esmentada estratègia, cada programa de doctorat l'ha d'organitzar, dissenyar i coordinar una comissió acadèmica responsable de les activitats de formació i recerca d'aquest programa. L'esmentada comissió acadèmica ha d'estar integrada per doctors i l'ha de designar la universitat, d'acord amb el que estableixen la seva normativa, estatuts i convenis de col·laboració, i s'hi poden integrar investigadors d'organismes públics de recerca, així com d'altres entitats i institucions implicades en l'R+D+i tant nacional com internacional.

4. Cada programa de doctorat ha de disposar d'un coordinador designat pel rector de la universitat o per un acord entre rectors quan es tracti de programes conjunts o de la

manera indicada en el conveni amb altres institucions quan es dugui a terme un doctorat en col·laboració. Aquesta condició ha de recaure sobre un investigador rellevant i ha d'estar avalada per la direcció prèvia d'almenys dues tesis doctorals i la justificació de la possessió d'almenys dos períodes d'activitat investigadora reconeguts d'acord amb les previsions del Reial decret 1086/1989, de 28 d'agost, de retribucions del professorat universitari. En cas que aquest investigador ocupi una posició en la qual no sigui aplicable l'esmentat criteri d'avaluació, ha d'acreditar mèrits equiparables als assenyalats.

5. Tot el professorat d'un programa de doctorat ha de posseir el títol de doctor, sense perjudici de la possible col·laboració en determinades activitats específiques d'altres persones o professionals en virtut de la seva rellevant qualificació en el corresponent àmbit de coneixement.

Article 9. *Escoles de doctorat.*

1. Les universitats poden crear escoles de doctorat d'acord amb el que preveuen els seus Estatuts, la normativa de la respectiva comunitat autònoma i el present Reial decret, amb la finalitat d'organitzar, dins del seu àmbit de gestió, els ensenyaments i les activitats pròpies del doctorat. La seva creació ha de ser notificada al Ministeri d'Educació a través de la Direcció General de Política Universitària, als efectes de la seva inscripció en el Registre d'universitats, centres i títols (RUCT), regulat mitjançant el Reial decret 1509/2008, de 12 de setembre.

2. Les escoles de doctorat poden ser creades individualment per una universitat, o conjuntament amb d'altres o en col·laboració d'una o diverses universitats amb altres organismes, centres, institucions i entitats amb activitats d'R+D+i, públiques o privades, nacionals o estrangeres.

3. Les escoles de doctorat han de garantir que duen a terme la seva pròpia estratègia lligada a l'estratègia de recerca de la universitat o universitats i, si s'escau, dels organismes públics de recerca i altres entitats i institucions implicades. També han d'acreditar una capacitat de gestió adequada per als seus fins assegurada per les universitats i institucions promotores.

4. Les escoles han de planificar la necessària oferta d'activitats inherents a la formació i desenvolupament dels doctorands, portades a terme o bé per col·laboradors de les universitats i entitats promotores o bé amb l'auxili de professionals externs, professors o investigadors visitants. En tot cas les escoles de doctorat han de garantir un lideratge en el seu àmbit i una massa crítica suficient de doctors professors de tercer cicle i doctorands en el seu àmbit de coneixement.

5. Les escoles de doctorat es poden organitzar centrant les seves activitats en un o més àmbits especialitzats o interdisciplinaris. Així mateix, d'acord amb el que estableixin els Estatuts de la universitat i la normativa de la comunitat autònoma corresponent, poden incloure ensenyaments oficials de màster de contingut fonamentalment científic, així com altres activitats obertes de formació en recerca.

6. Les escoles de doctorat han de tenir un comitè de direcció, que ha de dur a terme les funcions relatives a l'organització i gestió d'aquestes escoles i que està format, almenys, pel director de l'escola, els coordinadors dels seus programes de doctorat i representants de les entitats col·laboradores. El director de l'escola el nomena el rector, o per consens dels rectors, quan s'estableixi per agregació de diverses universitats. Ha de ser un investigador de reconegut prestigi que pertanyi a una de les universitats o institucions promotores. Aquesta condició ha d'estar avalada per la justificació de la possessió d'almenys tres períodes d'activitat investigadora reconeguts d'acord amb les previsions del Reial decret 1086/1989, de 28 d'agost, abans esmentat. En cas que l'esmentat investigador ocupi una posició en la qual no sigui aplicable l'esmentat criteri d'avaluació, ha d'acreditar mèrits equiparables als assenyalats.

7. Les escoles de doctorat han de disposar d'un reglament de règim intern que ha d'establir, entre d'altres aspectes, els drets i deures dels doctorands, de conformitat amb el que estableix el Reial decret 1791/2010, de 30 de desembre, pel qual s'aprova l'Estatut de l'estudiant universitari, i dels tutors i dels directors de tesi, així com la composició i funcions de les comissions acadèmiques dels seus programes.

8. Totes les persones integrants d'una escola de doctorat han de subscriure el seu compromís amb el compliment del codi de bones pràctiques adoptat per l'esmentada escola.

Article 10. *Verificació, seguiment i renovació de l'acreditació dels programes de doctorat.*

1. Els programes de doctorat conduents a l'obtenció del títol oficial de doctor els ha de verificar el Consell d'Universitats i els han d'autoritzar les corresponents comunitats autònomes, d'acord amb el que disposa el Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, amb les particularitats a què es refereix el present Reial decret.

2. Als efectes de la seva verificació, els programes de doctorat s'han d'ajustar a la memòria que figura com a annex I del present Reial decret.

3. Els programes de doctorat s'han de sotmetre a un procediment d'avaluació cada sis anys als efectes de la renovació de l'acreditació a què es refereix l'article 24 del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre.

4. Per garantir la qualitat del doctorat i el correcte desenvolupament de la formació doctoral, la universitat ha de justificar l'existència d'equips investigadors solvents i experimentats en l'àmbit corresponent.

5. D'acord amb el que estableix l'annex II, els criteris d'avaluació per a la verificació i acreditació dels programes de doctorat han de tenir en compte el percentatge d'investigadors amb experiència acreditada, els projectes competitius en què participen, les publicacions recents i el finançament disponible per als doctorands. Així mateix s'ha de valorar el grau d'internacionalització dels doctorats, amb especial atenció a l'existència de xarxes, la participació de professors i estudiants internacionals, la mobilitat de professors i estudiants, i els resultats com ara cotuteles, mencions europees i internacionals, publicacions conjuntes amb investigadors estrangers, organització de seminaris internacionals, o qualsevol altre criteri que es determini sobre això.

Article 11. *Supervisió i seguiment del doctorand.*

1. Els doctorands admesos en un programa de doctorat s'han de matricular anualment a la universitat corresponent, en la seva escola de doctorat o en la unitat responsable del programa pel concepte de tutela acadèmica del doctorat. Quan es tracti de programes conjunts, el conveni ha de determinar la manera en què ha de portar-se a terme la matrícula esmentada.

2. Les persones incorporades a un programa de doctorat s'han de sotmetre al règim jurídic, si s'escau contractual, que resulti de la legislació específica que els sigui aplicable.

3. Una vegada admès al programa de doctorat, a cada doctorand li ha de ser assignat per part de la corresponent comissió acadèmica un tutor, doctor amb acreditada experiència investigadora, lligat a la unitat o a l'escola que organitza el programa, a qui correspon vetllar per la interacció del doctorand amb la comissió acadèmica.

La comissió acadèmica, escoltat el doctorand, pot modificar el nomenament del tutor d'un doctorand en qualsevol moment del període de realització del doctorat, sempre que es donin raons justificades.

4. En el termini màxim de sis mesos des de la seva matriculació, la comissió acadèmica responsable del programa ha d'assignar a cada doctorand un director de tesi doctoral, que pot coincidir o no amb el tutor a què es refereix l'apartat anterior. Aquesta assignació pot recaure sobre qualsevol doctor espanyol o estranger, amb experiència acreditada investigadora, amb independència de la universitat, centre o institució en què presti els seus serveis.

La comissió acadèmica, escoltat el doctorand, pot modificar el nomenament de director de tesi doctoral a un doctorand en qualsevol moment del període de realització del doctorat, sempre que es donin raons justificades.

5. Una vegada matriculat en el programa, es materialitza per a cada doctorand el document d'activitats personalitzat a efectes del registre individualitzat de control a què es refereix l'article 2.5 d'aquest Reial decret. S'hi han d'inscriure totes les activitats d'interès per al desenvolupament del doctorand segons que reguli la universitat, l'escola o la mateixa comissió acadèmica i ha de ser revisat regularment pel tutor i el director de tesi i avaluat per la comissió acadèmica responsable del programa de doctorat a què es refereix l'article 8.3.

6. Abans de la finalització del primer any, el doctorand ha d'elaborar un pla de recerca que almenys ha d'incloure la metodologia a utilitzar i els objectius a assolir, així com els mitjans i la planificació temporal per aconseguir-ho. Aquest pla es pot millorar i detallar al llarg de la seva estada en el programa i ha d'estar avalat pel tutor i el director.

7. Anualment la comissió acadèmica del programa ha d'avaluar el pla de recerca i el document d'activitats juntament amb els informes que a aquest efecte han d'emetre el tutor i el director. L'avaluació positiva és requisit indispensable per continuar en el programa. En cas d'avaluació negativa, que ha de ser degudament motivada, el doctorand ha de tornar a ser avaluat en el termini de sis mesos, i a aquest efecte s'ha d'elaborar un nou pla de recerca. En el supòsit de produir-se una nova avaluació negativa, el doctorand ha de ser declarat baixa definitiva en el programa.

8. Les universitats han d'establir les funcions de supervisió dels doctorands mitjançant un compromís documental signat per la universitat, el doctorand, el seu tutor i el seu director en la forma que s'estableixi. Aquest compromís ha de ser rubricat tan aviat com sigui possible després de l'admissió i ha d'incloure un procediment de resolució de conflictes i ha de preveure els aspectes relatius als drets de propietat intel·lectual o industrial que es puguin generar en l'àmbit de programes de doctorat.

9. Les universitats, a través de l'escola de doctorat o de la corresponent unitat responsable del programa de doctorat, han d'establir els mecanismes d'avaluació i seguiment indicats abans, la realització de la tesi en el temps projectat i els procediments previstos en casos de conflicte i aspectes que afectin l'àmbit de la propietat intel·lectual d'acord amb el que estableix el paràgraf anterior.

Article 12. *Direcció de tesi.*

1. D'acord amb el que estableix l'article 11.4, la universitat ha d'assignar al doctorand un director per a l'elaboració de la tesi doctoral, que és el màxim responsable de la coherència i idoneïtat de les activitats de formació, de l'impacte i novetat en el seu camp de la temàtica de la tesi doctoral i de la guia en la planificació i la seva adequació, si s'escau, a la d'altres projectes i activitats on s'inscriu el doctorand. La tesi la poden codirigir altres doctors quan es donin raons d'índole acadèmica, com pot ser el cas de la interdisciplinarietat temàtica o els programes executats en col·laboració nacional o internacional, amb la autorització prèvia de la comissió acadèmica. Aquesta autorització pot ser revocada amb posterioritat si segons el parer de la comissió acadèmica la codirecció no beneficia el desenvolupament de la tesi.

2. Les universitats, a través de l'escola de doctorat o de la corresponent unitat responsable del programa de doctorat, poden establir requisits addicionals per ser director de tesi.

3. La feina de tutorització del doctorand i direcció de tesi ha de ser reconeguda com a part de la dedicació docent i investigadora del professorat.

Article 13. *Tesi doctoral.*

1. La tesi doctoral ha de consistir en un treball original de recerca elaborat pel candidat en qualsevol camp del coneixement. La tesi ha de capacitar el doctorand per al treball autònom en l'àmbit de l'R+D+i.

2. Les universitats han d'establir el procediment per a la presentació de la tesi doctoral, inclosa la determinació d'un termini màxim per a la posterior lectura d'aquesta tesi.

Les universitats, a través de l'escola de doctorat o de la corresponent unitat responsable del programa de doctorat, han d'establir procediments de control amb la finalitat de garantir

la qualitat de les tesis doctorals, i han d'incidir especialment en la qualitat de la formació del doctorand i en la supervisió.

3. La universitat ha de garantir la publicitat de la tesi doctoral finalitzada a fi que durant el procés d'avaluació, i amb caràcter previ a l'acte de defensa, altres doctors puguin remetre observacions sobre el seu contingut.

4. La tesi pot ser desenvolupada i, si s'escau, defensada, en els idiomes habituals per a la comunicació científica en el seu camp de coneixement.

Article 14. *Avaluació i defensa de la tesi doctoral.*

1. El tribunal que avalui la tesi doctoral s'ha de compondre d'acord amb els requisits fixats per la universitat i d'acord amb el que estableix el present article.

2. La totalitat dels membres que integrin el tribunal han d'estar en possessió del títol de doctor i han de tenir experiència investigadora acreditada. En tot cas, el tribunal ha d'estar format per una majoria de membres externs a la universitat i a les institucions col·laboradores en l'escola o programa.

3. El tribunal que avalui la tesi ha de disposar del document d'activitats del doctorand, a què es refereix l'article 2.5 d'aquest Reial decret, amb les activitats formatives portades a terme pel doctorand. Aquest document de seguiment no dóna lloc a una puntuació quantitativa però sí que constitueix un instrument d'avaluació qualitativa que complementa l'avaluació de la tesi doctoral.

4. La tesi doctoral s'ha d'avaluar en l'acte de defensa que té lloc en sessió pública i consisteix en l'exposició i defensa del doctorand del treball de recerca elaborat davant els membres del tribunal. Els doctors presents a l'acte públic poden formular qüestions en el moment i la forma que assenyali el president del tribunal.

5. Una vegada aprovada la tesi doctoral, la universitat s'ha d'ocupar del seu arxivament en format electrònic obert en un repositori institucional i ha de remetre, en format electrònic, un exemplar d'aquesta tesi, així com tota la informació complementària que sigui necessària al Ministeri d'Educació als efectes oportuns.

6. En circumstàncies excepcionals determinades per la comissió acadèmica del programa, com poden ser, entre d'altres, la participació d'empreses en el programa o escola, l'existència de convenis de confidencialitat amb empreses o la possibilitat de generació de patents que recaiguin sobre el contingut de la tesi, les universitats han d'habilitar procediments per desenvolupar els apartats 4 i 5 anteriors que assegurin la no-publicitat d'aquests aspectes.

7. El tribunal ha d'emetre un informe i la qualificació global concedida a la tesi en termes d'«apte» o «no apte».

El tribunal pot proposar que la tesi obtingui la menció de «cum laude» si s'emet en aquest sentit el vot secret positiu per unanimitat.

La universitat ha d'habilitar els mecanismes necessaris per a la materialització de la concessió final de la menció esmentada i ha de garantir que l'escrutini dels vots per a l'esmentada concessió es faci en una sessió diferent de la corresponent a la de defensa de la tesi doctoral.

Article 15. *Menció internacional en el títol de doctor.*

1. El títol de doctor o doctora pot incloure en el seu anvers la menció «doctor internacional», sempre que es donin les circumstàncies següents:

a) Que, durant el període de formació necessari per a l'obtenció del títol de doctor, el doctorand hagi realitzat una estada mínima de tres mesos fora d'Espanya en una institució d'ensenyament superior o centre de recerca de prestigi, cursant estudis o fent treballs de recerca. L'estada i les activitats han de ser avalades pel director i autoritzades per la comissió acadèmica, i s'han d'incorporar al document d'activitats del doctorand.

b) Que una part de la tesi doctoral, almenys el resum i les conclusions, s'hagi redactat i sigui presentada en una de les llengües habituals per a la comunicació científica en el seu camp de coneixement, diferent de qualsevol de les llengües oficials a Espanya. Aquesta

norma no és aplicable quan les estades, informes i experts procedeixin d'un país de parla hispana.

c) Que de la tesi n'hagin emès informe un mínim de dos experts doctors pertanyents a alguna institució d'educació superior o institut de recerca no espanyola.

d) Que almenys un expert pertanyent a alguna institució d'educació superior o centre de recerca no espanyola, amb el títol de doctor, i diferent del responsable de l'estada esmentada a l'apartat a), hagi format part del tribunal avaluador de la tesi.

2. La defensa de la tesi ha de ser efectuada en la mateixa universitat espanyola en què el doctorand estigui inscrit, o, en el cas de programes de doctorat conjunts, en qualsevol de les universitats participants o en els termes que identifiquin els convenis de col·laboració.

Article 16. *Foment de la formació doctoral.*

1. El Ministeri d'Educació pot establir una convocatòria anual per atorgar un segell de doctorat d'excel·lència als programes de doctorat que destaquin pels seus resultats i el seu alt nivell d'internacionalització. En aquesta convocatòria s'han d'establir els requisits per a l'obtenció del dit segell i els criteris d'avaluació.

2. Així mateix, el Ministeri d'Educació pot establir una convocatòria anual per atorgar una menció d'excel·lència a les escoles de doctorat que destaquin pel seu prestigi i especial projecció internacional. En aquesta convocatòria s'han d'establir els requisits per a l'obtenció de la dita menció i els criteris d'avaluació.

3. El Govern, en el marc de la legislació vigent en matèria de ciència, tecnologia i innovació, pot dur a terme convocatòries periòdiques d'ajudes per al foment de les escoles de doctorat i de la formació doctoral de qualitat, dirigides a programes de doctorat, especialment als que hagin obtingut el segell d'excel·lència i a les escoles de doctorat que així mateix hagin obtingut la menció d'excel·lència.

4. Les administracions públiques poden establir mecanismes de foment i finançament de la internacionalització dels doctorats i de suport a la mobilitat.

Disposició addicional primera. *Verificació de programes de doctorat conjunts internacionals Erasmus Mundus.*

Els programes de doctorat conjunts creats mitjançant consorcis internacionals en els quals participin institucions d'educació superior espanyoles i estrangeres i que hagin estat avaluats i seleccionats per la Comissió Europea en convocatòries competitives com a programes d'excel·lència amb el segell Erasmus Mundus s'entén que disposen de l'informe favorable de verificació a què es refereix l'article 10 d'aquest Reial decret.

A aquests efectes, la universitat sol·licitant ha d'enviar al Ministeri d'Educació la proposta del pla d'estudis aprovada per la Comissió Europea juntament amb el Conveni corresponent del consorci i la carta de notificació d'haver obtingut el segell Erasmus Mundus a què es refereix el paràgraf anterior, així com un formulari adaptat que proporcioni les dades necessàries per a la inscripció del corresponent programa de doctorat en l'RUCT.

El Ministeri d'Educació ha d'enviar l'expedient al Consell d'Universitats als efectes d'emetre la corresponent resolució de verificació, d'acord amb el que disposa el Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre.

Disposició addicional segona. *Incorporació als nous ensenyaments de doctorat establerts en el present Reial decret.*

1. Els doctorands que hagin iniciat el seu programa de doctorat conforme a anteriors ordenacions universitàries poden accedir als ensenyaments de doctorat que regula aquest Reial decret, amb la prèvia admissió de la universitat corresponent, d'acord amb el que estableixen aquest Reial decret i la normativa de la mateixa universitat.

2. Poden ser admesos als estudis de doctorat que regula el present Reial decret els llicenciats, arquitectes o enginyers que estiguin en possessió del diploma d'estudis

avançats obtingut d'acord amb el que disposa el Reial decret 778/1998, de 30 d'abril, o que hagin assolit la suficiència investigadora que regula el Reial decret 185/1985, de 23 de gener.

Disposició addicional tercera. *Doctor honoris causa.*

D'acord amb el que estableixi la seva normativa, les universitats poden nomenar doctor honoris causa les persones que, en atenció als seus excepcionals mèrits acadèmics, científics o personals, siguin creditores d'aquesta distinció.

Disposició transitòria primera. *Doctorands conforme a anteriors ordenacions.*

1. Als doctorands que en la data d'entrada en vigor d'aquest Reial decret hagin iniciat estudis de doctorat conforme a anteriors ordenacions els són aplicables les disposicions reguladores del doctorat i de l'expedició del títol de doctor per les quals hagin iniciat aquests estudis. En tot cas, el règim relatiu a tribunal, defensa i avaluació de la tesi doctoral que preveu el present Reial decret és aplicable a aquests estudiants a partir d'un any des de la seva entrada en vigor.

2. En tot cas, els qui a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret estiguin cursant estudis de doctorat disposen de 5 anys per a la presentació i defensa de la tesi doctoral. Transcorregut aquest termini sense que aquesta s'hagi produït, el doctorand ha de ser declarat baixa definitiva en el programa.

Disposició transitòria segona. *Programes de doctorat verificats amb anterioritat o en tramitació.*

Els programes de doctorat ja verificats conforme al que estableix el Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, s'han d'adaptar al que disposa el present Reial decret amb anterioritat a l'inici del curs acadèmic 2013-2014. En tot cas aquests programes han de quedar completament extingits abans del 30 de setembre de 2017.

Les universitats responsables dels programes de doctorat que en la data d'entrada en vigor del present Reial decret hagin iniciat el procediment de verificació i no hagin obtingut encara la corresponent resolució, poden optar entre continuar la tramitació ja iniciada o acollir-se al que disposa el present Reial decret.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

Queda derogat el capítol V del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris i totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que estableix aquest Reial decret, sense perjudici del que estableix la disposició transitòria segona del present Reial decret.

Disposició final primera. *Modificació del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris.*

1. Es modifica l'article 11 del Reial decret 1393/2007, de 29 d'octubre, que queda redactat en els termes següents:

«Article 11. *Ensenyaments de doctorat.*

1. S'entén per doctorat el tercer cicle d'estudis universitaris oficials, conduent a l'adquisició de les competències i habilitats relacionades amb la recerca científica de qualitat.

2. La superació dels ensenyaments de doctorat dóna dret a l'obtenció del títol de doctor o doctora, amb la denominació que figuri en l'RUCT.

3. La denominació dels títols de doctor ha de ser: doctor o doctora per la universitat U, en què U és la denominació de la universitat que expedeix el títol. Així mateix, l'expedició material del títol ha d'incloure informació sobre el programa de

doctorat cursat, d'acord amb el que estableix sobre això el Reial decret 1002/2010, de 5 d'agost, sobre expedició de títols universitaris oficials.

4. Sense perjudici de la vigència per a aquests ensenyaments del que disposen les disposicions addicionals, quarta, cinquena, sisena i disposició transitòria tercera d'aquest Reial decret, els ensenyaments de doctorat es regeixen per la seva normativa específica.»

2. Queda sense contingut l'apartat 3.4 de la memòria per a la sol·licitud de verificació de títols oficials que conté l'annex del Reial decret esmentat.

Disposició final segona. *Modificació del Reial decret 1002/2010, de 5 d'agost, sobre expedició de títols universitaris oficials.*

Es modifica l'apartat 5 de l'article 11 del Reial decret 1002/2010, de 5 d'agost, sobre expedició de títols universitaris oficials, que queda redactat en els termes següents:

«5. Així mateix, a l'anvers del títol de doctor o doctora pot figurar la menció "doctor internacional", sempre que es donin les circumstàncies establertes a aquest efecte en la seva normativa reguladora.»

Disposició final tercera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret té caràcter bàsic i es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.30a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva sobre la regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria i és aplicable a tot el territori nacional.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

El present Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial d'Estat».

Madrid, 28 de gener de 2011.

JUAN CARLOS R.

El ministre d'Educació,
ÁNGEL GABILONDO PUJOL

ANNEX I

Memòria per a la verificació dels programes de doctorat a què es refereix l'article 10.2 d'aquest Reial decret

[1] Descripció del programa de doctorat, que ha de contenir les dades bàsiques: denominació, institucions participants (sempre almenys una universitat coordinadora) i col·laboradores, si el programa s'integra o no en una escola doctoral, l'existència de xarxes o convenis internacionals, etc.

[2] Competències.

Descripció de les competències que han d'adquirir els estudiants en finalitzar el programa de doctorat.

[3] Accés i admissió d'estudiants.

Vies i requisits d'accés i admissió dels estudiants, així com els sistemes per fer accessible aquesta informació als estudiants abans de la seva matriculació.

Sistemes i procediments d'admissió adaptats a estudiants amb necessitats educatives especials derivades de la discapacitat.

Descripció dels complements de formació específics adaptats als diversos perfils d'ingrés, en cas que n'hi hagi.

En cas que el programa de doctorat provingui d'un programa existent, nombre d'estudiants admesos en els últims 5 anys amb identificació dels que vinguin d'altres països. En el cas de nous programes, s'ha de facilitar l'estimació de matrícula i previsió d'estudiants estrangers.

[4] Activitats formatives.

Detall de les activitats de formació transversal i específica de l'àmbit del programa.

Planificació de les mateixes activitats.

Procediments de control.

Actuacions i criteris de mobilitat.

[5] Organització del programa.

5.1 Supervisió de tesis.

Relació d'activitats previstes per fomentar la direcció de tesis doctorals i existència d'una guia de bones pràctiques per a la seva direcció.

Relació d'activitats previstes que fomentin la supervisió múltiple en casos justificats acadèmicament (codirecció de tesis per part d'un director experimentat i un director novell, cotutela de tesis interdisciplinaris, en col·laboració, internacional, etc.) i presència d'experts internacionals en les comissions de seguiment, informes previs i en els tribunals de tesis.

5.2 Seguiment del doctorand.

Descripció del procediment utilitzat per la corresponent comissió acadèmica per a l'assignació del tutor i director de tesis del doctorand.

Descripció del procediment per al control del document d'activitats de cada doctorand i la certificació de les seves dades.

Descripció del procediment per a la valoració anual del Pla de recerca i el document d'activitats del doctorand.

Normativa per a la presentació i lectura de tesis doctorals.

Previsió de les estades dels doctorands en altres centres de formació nacionals i internacionals, cotuteles i mencions europees.

[6] Recursos humans.

Descripció dels equips de recerca i professorat, on es detalli la internacionalització del programa.

Descripció dels mecanismes habilitats per a col·laboracions externes.

Línies de recerca del programa amb indicació dels equips investigadors associats a aquestes línies.

Producció científica del personal investigador en els últims 5 anys i contribucions conjuntes amb investigadors estrangers.

Experiència del personal investigador en la direcció de tesis doctorals.

Mecanismes de còmput de la tasca de tutorització i direcció de tesi com a part de la dedicació docent i investigadora del professorat.

[7] Recursos materials i suport disponible per als doctorands.

Descripció dels mitjans materials i serveis disponibles (laboratoris i tallers, biblioteca, accés a bases de dades, connectivitat, etc.).

Previsió per a l'obtenció de recursos externs que serveixin de suport als doctorands en la seva formació.

[8] Revisió, millora i resultats del programa.

Òrgan, unitat o persona responsable del sistema de garantia de qualitat.

Descripció dels mecanismes i procediments de seguiment que permetin analitzar el desenvolupament i els resultats del programa de doctorat per millorar-lo.

Descripció dels procediments que assegurin el correcte desenvolupament dels programes de mobilitat i mecanismes per publicar informació sobre el programa, el seu desenvolupament i resultats.

En el cas de programes en què participin més d'una universitat, s'han de descriure els mecanismes i procediments que assegurin la coordinació entre les universitats participants.

Descripció del procediment per al seguiment de doctors diplomats.

Dades relatives als últims 5 anys o estimació prevista en els pròxims 6 anys (en el cas de programes de nova creació) sobre: tesis produïdes, taxa d'èxit en la realització de tesis doctorals, qualitat de les tesis i contribucions resultants. Justificació de les dades aportades.

ANNEX II

criteris d'avaluació per a la verificació dels programes de doctorat a què es refereix l'article 10.5 d'aquest Reial decret

[1] Descripció del programa de doctorat.

Es valora:

Que la denominació del programa de doctorat sigui coherent amb les línies de recerca en propostes en el mateix programa.

La participació en el programa d'altres institucions participants.

La imbricació del programa en l'estratègia d'R+D+i de la universitat o, si s'escau, d'altres institucions. Aquest aspecte queda plasmat en la seva inscripció en el si d'una escola doctoral, sigui pròpia de la universitat que proposa el programa de doctorat, interuniversitari o bé en col·laboració amb altres organismes i institucions.

L'existència de xarxes o convenis internacionals.

[2] Competències.

Es valora:

Si les competències a adquirir pel doctorand són avaluables i garanteixen, com a mínim, les competències bàsiques detallades a l'article 5 d'aquest Reial decret o bé són coherents amb les corresponents al nivell de doctorat.

[3] Accés i admissió d'estudiants.

Es valora:

La claredat i l'adequació dels procediments d'admissió i selecció dels estudiants.
Adaptació dels complements de formació específics als diversos perfils d'ingrés, en cas que n'hi hagi.

El nombre d'estudiants (nacionals i estrangers) matriculats en el programa de doctorat en els últims 5 anys o valoració de l'estimació prevista.

[4] Activitats formatives.

Es valora:

L'organització de la formació que es proporioni als doctorands, en particular sobre coneixements disciplinars i metodològics (seminaris, cursos, tallers, etc.), competències transversals, experiències formatives (jornades de doctorands, congressos nacionals o internacionals, etc.) i la seva planificació al llarg del desenvolupament del programa.

[5] Organització del programa.

Es valora:

L'adequació de les activitats previstes de foment de la direcció de tesis doctorals al desenvolupament del programa.

L'adequació dels procediments anteriorment descrits als objectius del programa.

La presència d'experts internacionals en les comissions de seguiment, informes previs i en els tribunals de tesis.

En la fase de renovació de l'acreditació s'han de revisar les estimacions facilitades en aquest criteri, atenent les justificacions aportades i les accions derivades del seu seguiment.

[6] Recursos humans.

Es valora:

Que un percentatge mínim del 60% dels investigadors doctors participants en el programa tinguin experiència acreditada (exclosos els convidats i visitants de curta durada).

Nombre de professors estrangers que participen en el programa.

Que els grups de recerca incorporats al programa de doctorat, almenys, disposen d'un projecte competitiu en els temes de les línies de recerca del programa.

La qualitat de les contribucions científiques del personal investigador que participa en el programa en els últims 5 anys/tenir un tram de recerca viu/haver assolit el nombre màxim de trams possible. Contribucions conjuntes amb investigadors estrangers.

Que el personal investigador participant en el programa tingui experiència contrastada en la direcció de tesis doctorals en els últims 5 anys.

L'existència en la universitat de mecanismes clars de reconeixement de la tasca de tutorització i direcció de tesis.

[7] Recursos materials i suport disponible per als doctorands.

Es valora:

Si els recursos materials i altres mitjans disponibles són adequats per garantir el desenvolupament de la recerca que ha de realitzar l'estudiant.

Els recursos externs i les borses de viatge dedicades a ajudes per a assistència a congressos i estades a l'estranger.

El finançament de seminaris, jornades i altres accions formatives nacionals i internacionals.

El percentatge de doctorands que aconseguixen ajudes o contractes postdoctorals.

[8] Revisió, millora i resultats del programa.

Es valora:

Que el programa de doctorat disposi d'un òrgan responsable, així com que articuli procediments i mecanismes per supervisar-ne el desenvolupament, analitzar els resultats i determinar les actuacions oportunes per millorar-lo. L'opinió dels estudiants i la dels doctors diplomats és d'especial importància a l'hora de definir i implantar accions de millora.

Es valora l'existència d'un procediment que analitzi els resultats del programa de mobilitat, mecanismes per publicar informació sobre el programa, el seu desenvolupament i resultat.

En el cas dels programes en què participi més d'una universitat, es valora l'existència de mecanismes i procediments que assegurin la coordinació entre les universitats participants.

Les dades relatives als últims 5 anys o l'estimació prevista en funció de la seva justificació i context. En la fase de renovació de l'acreditació s'han de revisar les esmentades estimacions, atenent les justificacions aportades i les accions derivades del seu seguiment.

L'ocupabilitat dels doctorands durant els tres anys posteriors a la lectura de la seva tesi o previsió d'aquesta, en el cas de nous programes.